

Natalia Harewska

PROFESJONALIZACJA W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

STRESZCZENIE

Przedmiotem badań zaprezentowanych w rozprawie była profesjonalizacja w rodzinnej pieczy zastępczej. Ich cel teoretyczny stanowiło zgromadzenie i usystematyzowanie wybranych aspektów wiedzy o profesjonalizacji w rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce z uwzględnieniem krajowych i międzynarodowych trendów. Zasadniczą kanwę rozważań oparto na teorii opieki międzyludzkiej Zdzisława Dąbrowskiego oraz koncepcji personalistycznej. Nawiązano także do teorii systemów ekologicznych oraz wskazywanej w literaturze konieczności integracji podejść: pajdocentrycznego i familiocentrycznego. W dysertacji między innymi zaproponowano zmodyfikowane ujęcie definicyjne profesjonalizacji w rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiono zarys jej historii oraz wskazano szanse i zagrożenia związane z omawianym zagadnieniem. Zauważono, że jednym z istotnych aspektów profesjonalizacji w rodzinnej pieczy zastępczej jest formułowanie i realizacja standardów. Dlatego też poznawczym celem badań było określenie i skategoryzowanie podstawowych standardów w rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce oraz ustalenie, czy i jaka jest w poczuciu opiekunów zastępczych ich realizacja. W przygotowaniu i przeprowadzaniu badań zastosowano podejście eklektyczne i przeprowadzenie badań ilościowo-jakościowych z zastosowaniem metod: analizy dokumentów, sondażu diagnostycznego oraz indywidualnych przypadków.

W toku badań określono dwadzieścia trzy podstawowe standardy w rodzinnej pieczy zastępczej pogrupowane w cztery kategorie. Na ich podstawie utworzono ankietę z pytaniami skierowanymi do opiekunów zastępczych. Analizie poddano 123 ankiety otrzymane od opiekunów z terenu powiatu gorzowskiego i nowosolskiego. Następnie przeprowadzono wywiady narracyjne z reprezentantami różnych form rodzinnej pieczy zastępczej a także z dorosłym podopiecznym rodziny zastępczej spokrewnionej oraz z koordynatorką rodzinnej pieczy zastępczej. W tym etapie badań wzięło udział siedem osób z powiatów: Gorzów Wielkopolski, nowosolskiego oraz zielonogórskiego.

Celem praktycznym badań było sformułowanie rekomendacji dotyczących profesjonalizacji w rodzinnej pieczy zastępczej. W rezultacie przedstawiono różne propozycje zmian legislacyjnych i organizacyjnych, w tym między innymi w zakresie zwiększenia różnorodności rodzinnych form pieczy zastępczej. Wskazano także na obszary warte dalszej eksploracji.

Natalia Harewska

PROFESSIONALISATION IN FOSTER CARE

SUMMARY

The subject of the research presented in the thesis was professionalisation in foster care. The theoretical aim of the study was to collect and systematise selected aspects of knowledge on professionalisation in foster care in Poland, taking into account national and international trends. The main basis for consideration was the theory of interpersonal care by Zdzisław Dąbrowski and the personalistic concept. Reference was also made to the theory of ecological systems and the need for integration of pajo-centric and familiocentric approaches indicated in the literature. The dissertation proposes, among others, a modified definition of professionalisation in foster care, outlines its history and indicates opportunities and risks connected with the discussed issue. It was noted that one of the important aspects of professionalisation in foster care is the formulation and implementation of standards. Therefore, the cognitive aim of the research was to identify and categorise the basic standards in foster care in Poland and to determine if and what is their implementation in the opinion of foster carers. In the preparation and conduct of the research an eclectic approach was used and quantitative and qualitative research was carried out using the following methods: document analysis, diagnostic survey and individual cases method.

In the course of the research twenty three basic standards in foster care were identified, grouped into four categories. On their basis a questionnaire was created with questions addressed to foster carers. A total of 123 questionnaires received from carers in gorzowski and nowosolski districts were analysed. Next, narrative interviews were conducted with representatives of different forms of foster care, as well as with an adult in a kinship care and a foster care coordinator. Seven people participated in this stage of the research from the districts: Gorzów Wielkopolski, nowosolski and zielonogórski.

The practical aim of the research was to formulate recommendations on professionalisation in foster care. As a result, various proposals for legislative and organisational changes were presented, including, among others, increasing the diversity of foster care forms. Areas worthy of further exploration were also indicated.